

Πρὸ τριάκοντα πέντε ἐτῶν ἀνεσκάφη μικρὸν κοιμητήριον τῶν πρώτων βυζαντινῶν αἰώνων· καλῶς ἐκτισμένον, δεικνύον, ὅτι τὸ χωρίον εἶχε πληθυσμὸν πρὸ χιλίων καὶ περισσοτέρων ἐτῶν ἀρκετόν. Εἶδον αὐτὸ τῷ 1902, ἀλλὰ μετὰ δεκαοκτὼ ἔτη, μεταβάς εἰς τὸ χωρίον, εὗρον τὴν αὐτῇ βυζαντινὴν οἰκοδομὴν πλήρη βορβόρου.

Τῷ 1892 μέχρι τοῦ 1902, εἰς τὴν μικρὰν τοῦ χωρίου πλατεῖαν ἐβλέπομεν τὰ λείψανα τοῦ φρουρίου (κάστρου) τῶν Γαλαταρίων· γνωστὸν δὲ ὅτι τὰ πλείονα τῶν χωρίων τούτων εἶχον φρούρια.

Οἱ παλαιότεροι κάτοικοι μοι ἔλεγον, πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν, ὅτι πρὸ χρόνων ἀμνημονεύτων εἰς τὰ Γαλατάρια κατῴκουν Ἰουδαῖοι.

§

Ἀπὸ τῶν χωριδίων τούτων ἀνῆλθον δις εἰς τὸ μέγα χωρίον Καλφάν, διελθὼν διὰ τῆς τοποθεσίας ΧΑΛΚΑΛΙ, ὅπου ἡγείρετο ἄλλοτε ἡ αὐτοκρατορικὴ Γεωργικὴ σχολή. Τὸ Χαλκαλί σήμερον ἀποτελεῖ σωρὸν ἐρειπίων, ἐνῶ, κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς 19' ἑκατονταετηρίδος, ὡς ἔλεγον οἱ περίοικοι, εἶχε διακορίας δὴθεν οὐκίας. Πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν ἐβλέπομεν ἐκεῖ μικρὰν τι καφτεῖον πρὸς ἀναπαύσιν τῶν νεκρωτῶν ἐδοικέσθαι. Μετὰ τὴν καφτεῖον καὶ κτιρίου γεωργικῆς σχολῆς ἐκδόχην ἡμιγεωσμένον ἐν τῇ γῇ τὸ κάλυμμα λάρνακος μεγάλης τοῦ καὶ λεγόμενης Παπάς—Ἰᾶς—Πέτρα τοῦ ἱερέως· εἰς αὐτὴν ἀπεθίδον οἱ περίοικοι θαιμασίαν δύναμιν, θεραπεύουσιν τὰς ἀσθενείας τῶν κτηνῶν, ὅτινα περιέφερον τρις πέριξ τῆς πέτρας. Δυστυχῶς, πρὸ 43 ἐτῶν ἐρευνήσας, οὐδὲν ἴχνος εὗρον τῶν ἡμιφθάρτων καὶ δυσαναγνώστων βυζαντινῶν ἐπιγραφῶν, ἃς ὁ ἀείμνηστος Πασπάτης εἶδε κατὰ τὸ 1876—77, μὴ θελήσας νὰ σώσῃ ταύτας δι' ἀντιγραφῆς.

§

Οὐ μακρὰν τοῦ Χαλκαλί σώζονται τὰ λείψανα μεγάλου λιθοκτίστου περιβόλου, οὗ ἐντὸς ὑπάρχουσιν ἕτερα λείψανα μικρᾶς οἰκοδομῆς. Αἱ πλευραὶ τῶν τοίχων τοῦ τετραπλεύρου οἰκοδομήματος ἔχουσι μῆκος ἑκατὸν περίπου μέτρων· ὁ Πασπάτης, ἴσως ἀπὸ τινων ἐπιπολαίων ἀκούσας περὶ λειψάνων τοιαύτης οἰκοδομῆς, ἔγραψεν, ὅτι ἦσαν ἐκεῖ ὀκδομημένα ὑπὸ σουλτάνου τινὸς ἀνάκτορα· ἐπίσκεψις ὅμως ἀπλῇ πείθει πάντας, ὅτι τὸ λεγόμενον ἀνάκτορον θὰ φανῇ φέρον ἡλικίαν ἀρχαιοτέραν καὶ τῆς 1Ε' καὶ τῆς 1Δ' ἑκατονταετηρίδος· θὰ φανῇ μᾶλλον τεῖχος, ἐρμυνὰ μὲν τὰ θεμέλια φέρον, μικρὰν δὲ ἐγκλείον λιθοκτιστον οἰκοδομὴν, ὅτι δ' αὕτη καὶ τὸ τεῖχος προεφύλαττε, κατὰ φόβους ἐπιδρομῶν, τοὺς κατοίκους μικρῶν χωρίων ἐγγὺς κειμένων.

Θρακί
7.2'
1936

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Πρὸ τριάκοντα πέντε ἐτῶν ἀνεσκάφη μικρὸν κοιμητήριον τῶν πρώτων βυζαντινῶν αἰώνων, καλῶς ἐκτισμένον, δεικνύον, ὅτι τὸ χωρίον εἶχε πληθυσμὸν πρὸ χιλίων καὶ περισσοτέρων ἐτῶν ἀρκετόν. Εἶδον αὐτὸ τῷ 1902, ἀλλὰ μετὰ δεκαοκτὼ ἔτη, μεταβάς εἰς τὸ χωρίον, εὗρον τὴν ἀτυχῆ βυζαντινὴν οἰκοδομὴν πλήρη βορβόρου.

Τῷ 1892 μέχρι τοῦ 1902, εἰς τὴν μικρὰν τοῦ χωρίου πλατεῖαν ἐβλέπομεν τὰ λείψανα τοῦ φρουρίου (κάστρου) τῶν Γαλαταρίων· γνωστὸν δὲ ὅτι τὰ πλείονα τῶν χωρίων τούτων εἶχον φρούρια.

Οἱ παλαιότεροι κάτοικοι μοὶ ἔλεγον, πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν, ὅτι πρὸ χρόνων ἀμνημονεύτων εἰς τὰ Γαλατάρια κατῴκουν Ἰουδαῖοι.

§

Μ.Ι.Γεδεών:
Θεσσαλονίκη 2
1936

Ἀπὸ τῶν χωριδίων τούτων ἀνῆλθον δις εἰς τὸ μέγα χωρίον Καλφάν, διελθὼν διὰ τῆς τοποθεσίας ΧΑΛΚΑΛΙ, ὅπου ἠγείρετο ἄλλοτε ἢ αὐτοκρατορικὴ Γεωργικὴ σχολή. Τὸ Χαλκαλί, σήμερον ἀποτελεῖ σωρὸν ἐρειπίων, ἐνῶ, κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς 19' ἑκατονταετηρίδος, ὡς ἔλεγον οἱ περίοικοι, εἶχε διακοσίαις δὴθεν οἰκίας. Ἰσὺς τεσσαράκοντα ἐτῶν ἐβλέπομεν ἐκεῖ μικρὸν τι καφτεῖον πρὸς ἀναπαύσειν τῶν κεκαμηκότων ἀδελφῶν. Μετὰ τὸ καφτεῖον καὶ κτιρίου γεωργικῆς σχολῆς ἀνῆλθον ἡμικεχωσμένον ἐν τῇ γῇ τὸ κάλυμμα λάρνακος μεγάλης τετραγωνικῆς λεγομένης Πασπᾶς—Τὰς—Πέτρα τοῦ ἱερέως· εἰς αὐτὴν ἀπεδίδον οἱ περίοικοι θανμασίαν δύναμιν, θεραπεύουσιν τὰς ἀσθενείας τῶν κτηνῶν, ἵτινα περιέφερον τρεῖς πέριξ τῆς πέτρας. Δυστυχῶς, πρὸ 43 ἐτῶν ἐρευνήσας, οὐδὲν ἴχνος εὗρον τῶν ἡμιφθάρτων καὶ δυσαναγνώσιτων βυζαντινῶν ἐπιγραφῶν, αἷς ὁ αἰμνηστος Πασπάτης εἶδε κατὰ τὸ 1876—77, μὴ θελήσας νὰ σώσῃ ταύτας δι' ἀντιγραφῆς.

§

Οὐ μακρὰν τοῦ Χαλκαλί σώζονται τὰ λείψανα μεγάλου λιθοκτιστοῦ περιβόλου, οὗ ἐντὸς ὑπάρχουσιν ἕτερα λείψανα μικρᾶς οἰκοδομῆς. Αἱ πλευραὶ τῶν τοίχων τοῦ τετραπλεύρου οἰκοδομήματος ἔχουσι μῆκος ἑκατὸν περίπου μέτρων· ὁ Πασπάτης, ἴσως ἀπὸ τινων ἐπιπολαίων ἀκούσας περὶ λειψάνων τοιαύτης οἰκοδομῆς, ἔγραψεν, ὅτι ἦσαν ἐκεῖ ὀκδομημένα ὑπὸ σουλτάνου τινὸς ἀνάκτορα· ἐπίσκεψις ὅμως ἀπλῇ πείθει πάντας, ὅτι τὸ λεγόμενον ἀνάκτορον θὰ φανῇ φέρον ἡλικίαν ἀρχαιοτέραν καὶ τῆς 1Ε' καὶ τῆς 1Δ' ἑκατονταετηρίδος· θὰ φανῇ μᾶλλον τεῖχος, ἐρμυνὰ μὲν τὰ θεμέλια φέρον, μικρὰν δὲ ἐγκλείον λιθοκτιστον οἰκοδομὴν,

ὅτι δ' αὖτε καὶ τὸ ἴχνος προεὐδαλλεῖ, καὶ εἶναι ἐπιγραφῶν, τὰς καλίστας· αἱ μὲν χυρταὶ ἐκ τῆς 19' αἱ μὲν 19'.